

EURÓPSKY PARLAMENT

2004

2009

Dokument na schôdzu

A6-0037/2009

28.1.2009

SPRÁVA

o revízii nástroja európskeho susedstva a partnerstva
(2008/2236(INI))

Výbor pre zahraničné veci

Spravodajca: Konrad Szymański

OBSAH

strana

NÁVRH UZNESENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU**Error! Bookmark not defined.**

STANOVISKO VÝBORU PRE ROZVOJ.....**Error! Bookmark not defined.**

STANOVISKO VÝBORU PRE ROZPOČET**Error! Bookmark not defined.**

VÝSLEDOK ZÁVEREČNÉHO HLASOVANIA VO VÝBORE**Error! Bookmark not defined.**

STANOVISKO VÝBORU PRE REGIONÁLNY ROZVOJ ...**Error! Bookmark not defined.**

VÝSLEDOK ZÁVEREČNÉHO HLASOVANIA VO VÝBORE**Error! Bookmark not defined.**

VÝSLEDOK ZÁVEREČNÉHO HLASOVANIA VO VÝBORE**Error! Bookmark not defined.**

NÁVRH UZNESENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU

o revízii nástroja európskeho susedstva a partnerstva (2008/2236(INI))

Európsky parlament,

- so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1638/2006 z 24. októbra 2006, ktorým sa stanovujú všeobecné ustanovenia zriaďujúce nástroj európskeho susedstva a partnerstva¹,
- so zreteľom na vývoj Európskej susedskej politiky (ENP) od roku 2004 a najmä na správy Komisie o dosiahnutom pokroku v jej vykonávaní;
- so zreteľom na akčné plány prijaté spolu s Arménskom, Azerbajdžanom, Egyptom, Gruzínskom, Izraelom, Jordánskom, Libanom, Moldavskom, Marokom, Palestínskou samosprávou, Tuniskom a Ukrajinou;
- so zreteľom na dohodu o partnerstve a spolupráci, ktorá ustanovuje partnerstvo medzi Európskymi spoločnosťami a ich členskými štátmi na jednej strane a Ruskou federáciou na strane druhej, ktorá nadobudla platnosť 1. decembra 1997, a na začatie rokovaní o obnovení dohody o partnerstve a spolupráci v decembri 2008,
- so zreteľom na rozhodnutia prijaté Radou pre všeobecné veci a Radou pre vonkajšie vzťahy septembri resp. v októbri 2008 o obnovení dialógu s bieloruskými úradmi a o zrušení cestovných obmedzení pre vedúcich predstaviteľov na obdobie šiestich mesiacov v nadväznosti na prepustenie politických väzňov a mierne zlepšenia v spôsobe uskutočnenia parlamentných volieb,
- so zreteľom na Barcelonské vyhlásenie prijaté na euro-stredomorskej konferencii ministrov zahraničných vecí 27. a 28. novembra 1995 v Barcelone, ktorým sa zakladá Euro-stredomorské partnerstvo,
- so zreteľom na oznámenie Komisie Európskemu parlamentu a Rade nazvané Barcelonský proces: Únia pre Stredozemie (KOM(2008)0319),
- so zreteľom na prijatie tohto oznámenia Európskou radou v Bruseli 13. a 14. marca 2008,
- so zreteľom na vyhlásenie parížskeho samitu o Stredozemí, ktorý sa konal 13. júla 2008,
- so zreteľom na deklaráciu o správe vecí verejných, projektoch a regionálnom politickom dialógu, prijatú počas ministerskej konferencie o barcelonskom procese: Únii pre Stredozemie, ktorá sa konala 3. a 4. novembra 2008 v Marseille, so zreteľom na oznámenia Komisie Európskemu parlamentu a Rade zo 4. decembra 2006 o posilňovaní európskej susedskej politiky (KOM(2006)0726) a z 5. decembra 2007 (KOM(2007)0774) o intenzívnej európskej susedskej politike,

¹ Ú. v. EÚ L 310, 9.11.2006, s. 1.

- so zreteľom na oznámenie Komisie Rade a Európskemu parlamentu z 11. apríla 2007 s názvom Čiernomorská synergia – nová iniciatíva regionálnej spolupráce (KOM(2007)0160) a na oznámenie Komisie z 19. júna 2008 (KOM(2008)0391) s názvom Správa o prvom roku implementácie čiernomorskej synergie,
 - so zreteľom na oznámenie Komisie Európskemu parlamentu a Rade nazvané Východné partnerstvo (KOM(2008)0823),
 - so zreteľom na list komisárky Ferrero-Waldnerovej Výboru Parlamentu pre zahraničné veci z 26. apríla 2006,
 - so zreteľom na svoje uznesenia o Európskej susedskej politike a stratégii rozšírenia EÚ,
 - so zreteľom na svoje predošlé uznesenia o susedných krajinách a regiónoch EÚ,
 - so zreteľom na článok 45 rokovacieho poriadku,
 - so zreteľom na správu Výboru pre zahraničné veci a stanoviská Výboru pre rozvoj, Výboru pre rozpočet a Výboru pre regionálny rozvoj (A6-0037/2009),
- A. keďže reforma z roku 2006 a dohoda o novom rámci vonkajšej pomoci obsahovala záväzok Komisie vyhodnotiť plnenie nariadenia (ES) č. 1638/2006 ešte pred európskymi voľbami 2009 a udelila Parlamentu rozšírené právomoci kontroly, pokiaľ ide o pomoc Spoločenstva,
 - B. keďže v roku 2006 Výbor pre zahraničné veci vytvoril pracovné skupiny pre Nástroj európskeho susedstva a partnerstva (ENPI) – juh a ENPI - východ, s cieľom viesť štruktúrovaný dialóg s Komisiou o implementačných dokumentoch, ktorý určil politický rámec na poskytovanie pomoci v rámci ENPI,
 - C. keďže od začiatku obdobia súčasného finančného výhľadu v roku 2007 bola cieľom ENPI podpora vykonávania ENP a najmä jej akčných plánov, ako aj strategického partnerstva s Ruskou federáciou prostredníctvom jej podpory implementácie cestovných máp na vytvorenie štyroch spoločných priestorov,
 - D. keďže hlavným cieľom ENP je vytvoriť v najbližšom okolí Európskej únie priateľské prostredie; keďže susediace krajiny sú prirodzene rozdelené do dvoch kategórií: na južné a východné, ktoré majú v súvislosti s Európskou úniou odlišné ciele a prístupy; keďže príkladom tohto rozdelenia sú dve nedávno navrhnuté iniciatívy, konkrétne Únia pre Stredozemie a Východné partnerstvo,
 - E. keďže ENPI bol navrhnutý tiež na financovanie cezhraničných a mnohonárodných programov v oblasti ENPI v záujme podpory aj takých iniciatív, ak sú Čiernomorská synergia, Únia pre Stredomorie a Východné partnerstvo,
 - F. keďže ENP zostáva jednou z hlavných priorít zahraničnej politiky Európskej únie a poskytuje všetkým zapojeným štátom možnosť lepšej integrácie do EÚ,

- G. keďže ENP nezávisí od prístupového procesu, ale nevylučuje ho, a predstavuje krok smerom k hospodárskemu a politickému zblíženiu medzi EÚ a susedskými krajinami,
- H. keďže rýchly demografický rast krajín susediacich s EÚ, ktorého dôsledkom je narastajúca urbanizácia obyvateľstva týchto krajín, predstavuje novú výzvu, ktorej musí čeliť ENPI,

Všeobecné poznámky

1. domnieva sa, že ustanovenia nariadenia (ES) č. 1638/2006 sú vo všeobecnosti vhodné a platné na účely spolupráce so susednými krajinami a inými viacstrannými organizáciami;
2. vyzýva Komisiu, aby spolu s partnerskými vládami ďalej rozvíjala mechanizmy konzultácií s občianskou spoločnosťou a miestnymi orgánmi, s cieľom užiť ich zapojiť do navrhovania a sledovania plnenia ENPI a národných reformných programov; žiada Komisiu, aby urýchlila zverejnenie ročných akčných programov na svojej internetovej stránke a aby presvedčila partnerské vlády, aby pravidelne zverejňovali dokumenty o svojich národných programoch;
3. vyzýva Radu, aby v spolupráci s Európskym parlamentom vytvorila pružný a transparentný nástroj na poskytovanie informácií v tejto oblasti a aby Parlamentu urýchlene posielala zápisnice z rozhodnutí, ktoré prijme;
4. povzbudzuje Komisiu a vnútroštátne, regionálne a miestne orgány, aby podporovali programy partnerstva medzi mestami a regiónmi a aby na tento účel poskytovali primeranú podporu s cieľom vybudovať miestne a regionálne administratívne kapacity v susedných krajinách a podporovať výmenné programy pre občiansku spoločnosť a mikroprojekty;
5. víta skutočnosť, že Komisia v rámci ENPI zaviedla nový program CIUDAD, ktorý umožňuje podporovať konkrétne projekty spolupráce európskych miest a miest z krajín, na ktoré sa vzťahuje ENPI; zdôrazňuje, že tento druh iniciatív je veľmi vhodným prostriedkom na prehlbenie dialógu a demokratického procesu; preto žiada, aby sa v rámci revízie v polovici trvania finančného rámca 2008 – 2009 vyčlenili vyššie sumy na podporu týchto iniciatív;
6. zastáva názor, že viditeľnosť pomoci Spoločenstva by sa mala zvýšiť prostredníctvom cielenej komunikácie so zainteresovanými stranami a verejnosťou a preto navrhuje zintenzívnenie kontaktov s občianskou spoločnosťou a miestnymi orgánmi, ktoré vzhľadom na svoju blízkosť k občanom môžu kompetentne a účinne zasahovať;
7. vyzýva na odvážnejšie prijímanie ročných akčných programov v oblasti demokracie, právneho štátu a ľudských práv v súlade s cieľmi stanovenými v akčných plánoch ENP, aby sa predišlo výraznej medzere v pridelovaní prostriedkov medzi východných a stredomorských partnerov; domnieva sa, že by sa malo urobiť viac, pokiaľ ide o presvedčanie partnerských vlád, aby sa zaviazali konať v týchto oblastiach;
8. zdôrazňuje potrebu vymedziť na základe rokovania jasné, konkrétne a merateľné ciele v rámci všetkých nových akčných plánov ENP; zdôrazňuje nevyhnutnú vzájomnú

závislosť medzi všetkými kapitolami týchto akčných plánov s cieľom dosiahnuť pokrok vo všetkých kapitolách bez rozdielu; v tejto súvislosti opakuje svoju požiadavku globálnej politiky v oblasti ľudských práv a demokracie zahŕňajúcej všetky nástroje v tejto oblasti;

9. domnieva sa, že napriek zvýšenej pružnosti a jednoduchosti nástrojov pomoci Spoločenstva, ktoré sú zjavné najmä na príklade európskeho nástroja pre demokraciu a ľudské práva (EIDHR), sú postupy a časové rozvrhy v rámci ENPI aj naďalej pre mimovládne organizácie záťažou; vyzýva Komisiu, aby uskutočnila porovnávaciu analýzu postupov uplatňovaných inými veľkými darcami a predložila jej výsledky Parlamentu;
10. domnieva sa, že odvetvová a všeobecná rozpočtová podpora v rámci ENPI by sa mala sprístupniť len vládam, ktoré sú schopné ju uplatniť transparentným, účinným a zodpovedným spôsobom, a tam, kde je skutočným stimulom; vyzýva Komisiu, aby prehodnotila, či je rozpočtová podpora vhodná v krajinách, ktoré majú problémy s rozpočtovým riadením, kontrolnými postupmi a vysokou úrovňou korupcie; žiada Komisiu, aby počas výberu, realizácie a monitorovania programov ENPI udržiavala správnu rovnováhu medzi pružnosťou a transparentnosťou;
11. zdôrazňuje potrebu špecifického prístupu k jednotlivým krajinám z hľadiska politických podmienok, ktorého cieľom je okrem iného podpora demokracie, právneho štátu a dobrej správy vecí verejných, dodržiavania ľudských a menšinových práv a nezávislosti súdництва; domnieva sa preto, že by sa malo zverejniť a poskytnúť Parlamentu hĺbkové a dôkladné vyhodnotenie všetkých projektov z oblasti spravodlivosti financovaných v rámci tohto nástroja;
12. víta začlenenie cezhraničnej spolupráce do rozsahu pôsobnosti nariadenia o ENPI ako strategického nástroja na rozvíjanie spoločných projektov a posilňovanie vzťahov medzi krajinami ENP a členskými štátmi; trvá však na tom, že je potrebné vytvoriť konkrétne nástroje s cieľom zabezpečiť pravidelné monitorovanie riadenia a procesu vykonávania spoločných operačných programov na oboch stranách hraníc EÚ;
13. vyzýva Komisiu, aby pripravila podrobný prehľad všetkých spoločných operačných programov schválených na obdobie 2007 – 2013 spoločne s posúdením miery dodržiavania zásad transparentnosti, účinnosti a partnerstva pri vykonávaní projektov; nabáda Komisiu, aby pripravila zoznam najčastejších problémov, ktorým čelia riadiace orgány v hraničných oblastiach EÚ a v krajinách ENP, s cieľom stanoviť pre nasledujúce plánovacie obdobie vhodnejšie riešenia týchto problémov;
14. nabáda Komisiu, aby uľahčila výmenu skúseností a najlepších postupov v rámci cezhraničnej spolupráce medzi programami a projektmi ENP a opatreniami prijatými v rámci realizácie cieľa európskej územnej spolupráce, ako aj už ukončenej iniciatívy Spoločenstva INTERREG III A; osobitne vyjadruje presvedčenie, že by sa mali podporovať iniciatívy zamerané na odbornú prípravu vrátane programov výučby jazykov susediacich krajín, ako aj iniciatívy partnerstva pre štátnych zamestnancov; v tejto súvislosti navrhuje pravidelné analýzy zlepšení dosiahnutých z hľadiska posilňovania kapacít a budovania inštitúcií na oboch stranách hraníc EÚ;
15. zdôrazňuje význam objasnenia vzťahu medzi ENP ako rámcovej politiky a regionálnymi iniciatívami ENP, ako sú Čiernomorská synergia, Únia pre Stredomorie a budúce

Východné partnerstvo, a posilnenia koordinácie a vzájomného dopĺňania sa týchto iniciatív, ako aj rôznych nástrojov pomoci Spoločenstva; žiada lepšie zosúladenie programov ENPI s finančnou spoluprácou, ktorú poskytujú členské štáty a medzinárodné organizácie;

16. zdôrazňuje potrebu posilnenia spolupráce zo strany krajín ENPI s agentúrami EÚ a rozšírenia príležitostí pre účasť krajín ENPI v programoch Spoločenstva za predpokladu, že boli splnené ciele akčných plánov ENP; vyzýva Komisiu, aby prijala účinné opatrenia na minimalizáciu finančnej záťaže tretích krajín, ktoré sa chcú zapojiť do týchto programov Spoločenstva;
17. zdôrazňuje, že platby v rámci ENPI musia byť transparentné, pokiaľ ide o krajiny, regióny a prioritné oblasti;
18. požaduje, aby sa kládol väčší dôraz na zlepšenie mobility, najmä prostredníctvom vytvorenia partnerstiev v oblasti mobility s krajinami ENPI, a medzilidské kontakty, a to najmä v oblastiach vzdelávania, výskumu a vývoja, obchodu a politického dialógu; podporuje rýchle prijatie opatrení na zníženie vízových poplatkov pre občanov a obyvateľov všetkých krajín ENPI s konečným cieľom liberalizácie vízového režimu;
19. súhlasí s prístupom Komisie k hospodárskej integrácii, ktorého súčasťou je cieľ vytvoriť rozsiahlu a komplexnú oblasť voľného obchodu;
20. upozorňuje na to, že napriek úsiliu niektorých krajín ENPI o podporu rodovej rovnosti a zlepšenie účasti žien na politickom, spoločenskom a hospodárskom živote doteraz takéto opatrenia nepriniesli žiadne podstatné zlepšenie v susedných krajinách oblasti Stredomoria ani v niektorých východných susedských krajinách; vyzýva Komisiu, aby sa pri programovaní a realizácii ENPI systematickejšie zaoberala otázkami rodovej nerovnosti;
21. podporuje prístup Komisie k otázke energetickej bezpečnosti zameraný na vytvorenie vzájomne výhodného, prepojeného a diverzifikovaného trhu s energiou medzi EÚ a susediacimi krajinami v strednodobom časovom horizonte; zdôrazňuje však, že popri ďalšom prehľbovaní harmonizácie energetických politík partnerov a legislatívy s praxou EÚ a aquis communautaire treba osobitnú pozornosť venovať modernizácii energetickej infraštruktúry v partnerských krajinách;
22. víta fakt, že návrh Komisie pre Východné partnerstvo obsahuje vytvorenie tematických platforiem (demokracia, dobrá správa vecí verejných a stabilita, hospodárska integrácia a konvergencia s politikami EÚ, energetická bezpečnosť, medzilidské kontakty), čo zodpovedá hlavným oblastiam spolupráce;
23. upozorňuje na potrebu rozšíriť finančný rámec ENPI, aby bolo možné v rámci ENP dosiahnuť čoraz odvážnejšie ciele a podporiť jej nové regionálne iniciatívy; žiada, aby sa pri takomto rozšírení finančného rámca v súlade s finančným výhľadom na obdobie 2007– 2013 zachovalo geografické rozloženie európskej finančnej pomoci medzi stredomorskými krajinami a východoeurópskymi krajinami;

24. požaduje zhodnotenie súčasnej efektívnosti a vplyvu vynakladania prostriedkov v širších súvislostiach, ako sú aktivity pomoci tretích krajín;
25. vyzýva Komisiu, aby pripravila hodnotenie vplyvu politik zahraničnej pomoci tretích krajín (najmä Číny a Ruska) v krajinách ENP a vplyvu finančnej krízy na krajiny ENPI;
26. vyzýva Komisiu, aby presne zhodnotila skutočné potreby krajín, ktorým v súčasnosti poskytuje zahraničnú rozvojovú a podobnú pomoc, s konkrétnymi údajmi o HDP a miere hospodárskeho rastu v prijímajúcich štátoch;
27. vyzýva členské štáty, aby poskytli finančnú pomoc na reformný program v rámci akčných plánov ENP prostredníctvom ďalších príspevkov do susedského investičného fondu a podobných iniciatív ENPI a zvýšením dvojstrannej pomoci;
28. pripomína, že počas rokovaní o právnom základe ENPI mal Parlament oprávnené obavy, ako bude prebiehať parlamentná kontrola strednodobých a krátkodobých strategických dokumentov a dokumentov krajín, ktoré často obsahujú len orientačné finančné sumy; vyzýva na posúdenie toho, ako sa tieto orientačné finančné záväzky realizovali počas posledných dvoch rokov;
29. v tejto súvislosti vyjadruje znepokojenie nad veľkým množstvom požadovaných rozpočtových presunov v kapitole 19 08, ktoré predstavujú v prípade záväzkov kumulatívny nárast o 410 miliónov EUR a v prípade platieb 653 miliónov EUR za roky 2007 a 2008;
30. s uspokojením konštatuje, že krajiny, na ktoré sa vzťahuje ENPI, môžu využívať úvery Európskej investičnej banky (EIB)¹ a že finančné operácie by mali byť v súlade s vonkajšími politikami EÚ vrátane konkrétnych regionálnych cieľov a podporovať ich; pripomína, že súčasný maximálny strop finančných operácií EIB pre krajiny zahrnuté do ENPI na obdobie 2007 až 2013 predstavuje 12,4 miliardy EUR, rozdelených do dvoch orientačných podstropov: 8,7 miliárd EUR pre Stredozemské krajiny a 3,7 miliárd EUR pre východné krajiny a Rusko; vyzýva na uskutočnenie hodnotenia v spolupráci s EIB s cieľom určiť, akým spôsobom sa tieto úvery realizujú;
31. s uspokojením berie na vedomie, že Európsky súdny dvor nedávno anuloval pôvodný právny základ po jeho napadnutí Parlamentom a rozhodol, že v takýchto prípadoch by sa mal uplatňovať spolurozhodovací postup podľa článkov 179 a 189a Zmluvy o ES; zdôrazňuje, že revíziu ENPI a prijatie nariadenia, ktoré nahradí anulované rozhodnutie Rady o záruke Spoločenstva na úvery EIB, treba vykonať súčasne, pretože sú doplnkovými nástrojmi v súvislosti s politikou EÚ voči susedným krajinám a treba sa vyhnúť ustanoveniam, ktoré by si navzájom odporovali alebo boli kontraproduktívne;
32. opakuje svoje znepokojenie nad možným nedostatkom zodpovednosti a rizikom sprenevery finančných prostriedkov Spoločenstva, keď sa finančná pomoc EÚ prideluje cez trustové fondy viacerých darcov; zdôrazňuje význam spoľahlivého verejného finančného systému založeného na transparentnosti a demokratickej zodpovednosti; preto

¹ Rozhodnutie Rady 2006/1016/ES, ktorým sa Európskej investičnej banke poskytuje záruka Spoločenstva na straty z úverov a záruk za úvery na projekty mimo Spoločenstva (Ú. v. EÚ L 414, 30.12.2006, s. 95).

vyzýva Komisiu, aby sa podľa možnosti a ak existujú lepšie a transparentnejšie spôsoby pridelovania finančných prostriedkov, vyhla ich pridelovaniu prostredníctvom týchto sprostredkovateľov;

Poznámky špecifické pre jednotlivé krajiny a regióny

33. všima sa pokrok dosiahnutý v rámci iniciatívy Únia pre Stredomorie; zdôrazňuje však, že:
 - financovanie iniciatív južnej alebo východnej ENP v rámci ENPI by sa nemalo používať na úkor ani jednej z nich,
 - Parlament by mal byť zodpovedajúcim spôsobom informovaný o projektoch Únie pre Stredomorie financovaných z ENPI;
 - pri využívaní financií z ENPI je obzvlášť dôležitá transparentnosť iných zdrojov vrátane súkromného financovania;
34. pripomína, že ENP pre oblasť Stredozemia by mala dopĺňať barcelonský proces a jej ciele treba jasnejšie definovať, aby sa barcelonský proces posilnil tým, že sa uprednostní multilaterálny regionálny prístup;
35. domnieva sa, že na posilnenie účinnosti regionálnych, viacstranných a cezhraničných projektov v rámci ENPI by sa malo počítať s rozšírením účasti v týchto programoch na všetkých nových partnerov Únie pre Stredozemie;
36. zastáva názor, že nedávny geopolitický vývoj u východných susedov EÚ podčiarkuje dôležitosť ďalšieho vývoja ENP jej lepším prispôbením potrebám partnerov vrátane rozšírenia účasti EÚ v čiernomorskom regióne a ambiciózneho Východného partnerstva; zdôrazňuje potrebu urýchliť najmä vo vzťahu k Arménsku, Azerbajdžanu, Gruzínsku, Ukrajine a Moldavsku vytvorenie zóny voľného obchodu hneď, ako budú partnerské krajiny na to pripravené, a potrebu čo najskôr dokončiť kroky smerujúce k oslobodeniu od vízovej povinnosti vo vzťahu k EÚ a rovnako aj potrebu zintenzívniť regionálnu spoluprácu na podporu stability a prosperity v európskom susedstve;
37. navrhuje, aby sa za rovnakých podmienok, aké platia pre parlamentné zhromaždenia Euromed a Eurolat, a za účasti Európskeho parlamentu založilo parlamentné zhromaždenie východných susedných krajín „Euroeast“, ktorého cieľom by bolo vykonávanie ENPI vo východoeurópskych krajinách, najmä v Arménsku, Azerbajdžane, Gruzínsku, Moldavsku, na Ukrajine a v Bielorusku;
38. poukazuje na to, že zmrazené konflikty predstavujú prekážku plnému rozvoju ENP, pokiaľ ide o južný Kaukaz, a vyzýva Radu, aby sa aktívnejšie zapojila do riešenia tohto konfliktu;
39. zdôrazňuje, že intenzívnejšia účasť v regióne Čierneho mora je potrebná na to, aby EÚ mohla pomôcť riešiť niektoré nedoriešené konflikty a posilniť spoluprácu medzi krajinami regiónu, pričom by poskytla aj základňu pre regionálnu spoločnú zahraničnú a bezpečnostnú politiku spolu s Tureckom; zdôrazňuje, že aj Rusko by malo byť vyzvané, aby podporilo riešenie konfliktov a podporovalo mier, stabilitu a rešpektovanie územnej celistvosti v regióne, ktorý susedí s EÚ a zároveň i s Ruskom; zastáva názor, že s týmito

zásadami medzinárodného práva by malo byť možné realizovať viacero projektov spoločného záujmu;

40. víta skutočnosť, že Východné partnerstvo ponúka významnejší stimul ambicióznym partnerským krajinám, ako je napr. Ukrajina; víta najmä nový komplexný program budovania inštitúcií na zlepšenie administratívnych kapacít v príslušných odvetviach spolupráce;
41. domnieva sa, že Východné partnerstvo by nemalo brániť členstvu v EÚ tým susediacim krajinám, ktoré by oň chceli požiadať na základe článku 49 Zmluvy o Európskej únii;
42. podporuje návrh Komisie, v ktorom sa predpokladá, že nové vzťahy s Východným partnerstvom budú postavené na nových dohodách o pridružení, ktoré budú prispôsobené jednotlivým krajinám a ktoré budú lepšie reagovať na snahy partnerov o užší vzťah;
43. víta fakt, že energetická bezpečnosť je integrálnou súčasťou návrhu Východného partnerstva vo vzťahu s východnými partnermi; podporuje hlavné ciele vyššie uvedeného oznámenia o Východnom partnerstve, ako sú rýchle dokončenie rokovaní o členstve Ukrajiny a Moldavska v spoločenstve pre energiu a zintenzívnenie politickej angažovanosti s Azerbajdžanom, zamerané na zblížovanie s energetickým trhom EÚ a integráciu infraštruktúry;
44. podporuje balík hospodárskej obnovy a stability v rámci rozpočtu Spoločenstva, ktorý poskytne počas obdobia rokov 2008 až 2010 prostriedky vo výške až 500 mil. EUR určené na obnovu Gruzínska po ničivej vojne a na zaistenie ekonomickej rehabilitácie osôb vysídlených v rámci krajiny, kým sa nevrátia do svojich domovov; zdôrazňuje, že poskytnutie finančných prostriedkov EÚ by malo sprevádzať zavedenie potrebných podmienok a mechanizmu monitorovania, aby sa zaručilo, že prostriedky pomoci sa použijú na najnaliehavejšie potreby Gruzínska; zdôrazňuje, že pomoc by sa mala zamerať na podporu reformného programu v súlade s jeho vymedzením v akčnom pláne ENP a programových dokumentoch ENPI, ktoré sú aj naďalej veľmi aktuálne;
45. zdôrazňuje, že finančný rámec pre Bielorusko sa musí prehodnotiť, aby sa zistilo, či sa spolupráca s ním popri energetike, životnom prostredí a migrácii môže rozšíriť aj na ďalšie oblasti s cieľom plniť politiku opätovného zapojenia, ktorú Rada iniciovala v septembri 2008; pripomína, že vzťahy EÚ s Bieloruskom budú do veľkej miery závisieť od záväzku vlády Bieloruska pridržovať sa demokratických hodnôt; zdôrazňuje, že sú potrebné politické podmienky a účinné záruky toho, že pomoc bude mať okamžitý pozitívny vplyv na občanov a že ju orgány nezneužijú proti svojim politickým oponentom; zdôrazňuje, že EÚ by mala účinnejšie podporovať občiansku spoločnosť a politické strany, ktoré chránia demokraciu;
46. zastáva názor, že EÚ by sa v rokovaníach o novej dohode EÚ – Rusko mala zamerať na tieto oblasti:
 - väčšiu spoluprácu zo strany Ruska na určovaní jasných priorít finančnej spolupráce, čo by viedlo k lepšiemu plánovaniu a viacročným programom pomoci;
 - záruky toho, že každá finančná pomoc ruským orgánom prispeje k posilneniu demokratických noriem v Ruskej federácii;

- rozšírenie spoločnej účasti na projektoch, ktoré boli vybraté na financovanie;

o

o o

47. poveruje svojho predsedu, aby toto uznesenie postúpil Rade, Komisii, vládam a národným parlamentom krajín ENPI, Rade Európy, Organizácii pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe a Euro-stredomorskému parlamentnému zhromaždeniu.

9.12.2008

STANOVISKO VÝBORU PRE ROZVOJ

pre Výbor pre zahraničné veci

k revízii nástroja európskej politiky susedstva
(2008/2236(INI))

Spravodajkyňa výboru požiadaná o stanovisko: Danutė Budreikaitė

NÁVRHY

Výbor pre rozvoj vyzýva Výbor pre zahraničné veci, aby ako gestorský výbor zaradil do návrhu uznesenia, ktorý prijme, tieto návrhy:

1. zdôrazňuje, že podľa Výboru pre rozvojovú pomoc Organizácie pre hospodársku spoluprácu a rozvoj len dve zo sedemnástich krajín, na ktoré sa vzťahuje Nástroj európskeho susedstva a partnerstva (ENPI), nie sú klasifikované ako rozvojové krajiny; v tejto súvislosti poznamenáva, že hoci ENPI zahŕňa podporu odstraňovania chudoby, tento nástroj neprispel účinne k prudkému zníženiu úrovne chudoby ani k zlepšeniu sociálno-ekonomickej situácie mnohých krajín zapojených do európskej susedskej politiky (ENP); trvá preto na tom, aby sa odstránenie chudoby a splnenie rozvojových cieľov tisícročia OSN (najmä v oblasti zdravia a vzdelávania) stali hlavnými a dominantnými cieľmi poskytovania pomoci v rámci ENPI;
2. konštatuje, že pri plánovaní pomoci v rámci ENPI sa hlavný dôraz kladie na hospodársky rozvoj a uľahčenie a liberalizáciu obchodu; žiada, aby sa v plánovaní pomoci v rámci ENPI uprednostňovali oblasti rozvojovej spolupráce uvedené v tomto nástroji, ako je podpora demokratizácie a ľudských práv, rodová rovnosť a nediskriminácia, sociálny rozvoj a ochrana, zdravie a vzdelávanie a ochrana životného prostredia;
3. vyjadruje obavy z toho, že štáty zapojené do ENP patria medzi štáty najviac postihnuté nedostatkami v oblasti demokratizácie a pretrvávajúceho porušovania ľudských práv; je znepokojený aj tým, že občianska spoločnosť a opozičné strany neboli pre obmedzenia zo strany vládnučích elít systematicky a zmysluplne zapojené do konzultačného procesu ENP a plánovania prostriedkov v rámci ENPI; nalieha na Komisiu, aby poskytla prostriedky na demokratizačné reformy, ktoré podporia posilnenie opozičných strán, odstránenie nedostatkov vo volebných postupoch a zaručia nezávislosť súdnictva v krajinách ENP,

a aby v rámci ENPI presadzovala rešpektovanie ľudských práv;

4. upozorňuje na to, že napriek úsiliu niektorých krajín ENP o podporu rodovej rovnosti a zlepšenie účasti žien na politickom, spoločenskom a hospodárskom živote doteraz takéto opatrenia nepriniesli žiadne podstatné zlepšenie v susedných krajinách oblasti Stredomoria ani v niektorých východných susedských krajinách; vyzýva Komisiu, aby sa pri programovaní a realizácii ENPI systematickejšie zaoberala otázkami rodovej nerovnosti.
5. zdôrazňuje význam navrhnutého východného partnerstva, vytvoreného za rovnakých podmienok ako Únia pre Stredozemie; poukazuje na to, že východné partnerstvo by mohlo rozhodujúcou mierou prispieť k ďalšiemu rozvoju spolupráce medzi EÚ a východoeurópskymi štátmi, a tým aj k posilneniu demokracie, dobrej správy vecí verejných a ochrany ľudských práv v týchto štátoch a k podpore ich hospodárskeho a sociálneho rozvoja;
6. navrhuje, aby sa za rovnakých podmienok, aké platia pre parlamentné zhromaždenia Euromed a Eurolat, a za účasti Európskeho parlamentu založilo parlamentné zhromaždenie východných susedných krajín „Euroeast“, ktorého cieľom by bolo presadzovanie európskej politiky susedstva vo východoeurópskych krajinách, najmä v Arménsku, Azerbajdžane, Gruzínsku, Moldavsku, Ukrajine a Bielorusku.

VÝSLEDOK ZÁVEREČNÉHO HLASOVANIA VO VÝBORE

Dátum prijatia	8.12.2008
Výsledok záverečného hlasovania	+: 27 -: 0 0: 0
Poslanci prítomní na záverečnom hlasovaní	Margrete Auken, Alessandro Battilocchio, Josep Borrell Fontelles, Danutė Budreikaitė, Marie-Arlette Carlotti, Nirj Deva, Fernando Fernández Martín, Juan Fraile Cantón, Alain Hutchinson, Glenys Kinnock, Maria Martens, Gay Mitchell, Horst Posdorf, Frithjof Schmidt, Jürgen Schröder, Johan Van Hecke
Náhradníci prítomní na záverečnom hlasovaní	Miguel Angel Martínez Martínez, Manolis Mavrommatis, Csaba Óry, Renate Weber
Náhradníci (čl. 178 ods. 2) prítomní na záverečnom hlasovaní	Emanuel Jardim Fernandes, Francesco Ferrari, Zita Gurmai, Emilio Menéndez del Valle, Ramona Nicole Mănescu, Justas Vincas Paleckis, Leopold Józef Rutowicz

11.12.2008

STANOVISKO VÝBORU PRE ROZPOČET

pre Výbor pre zahraničné veci

k revízií nástroja európskeho susedstva a partnerstva
(2008/2236(INI))

Spravodajca výboru požiadaneho o stanovisko: Simon Busuttil

NÁVRHY

Výbor pre rozpočet vyzýva Výbor pre zahraničné veci, aby ako gestorský výbor zaradil do návrhu uznesenia, ktorý prijme, tieto návrhy:

1. pripomína, že počas rokovaní o právnom základe nástroja európskeho susedstva a partnerstva (ENPI) mal Parlament oprávnené obavy, ako bude prebiehať parlamentná kontrola strednodobých a krátkodobých strategických dokumentov a dokumentov krajín, ktoré často obsahujú len orientačné finančné sumy; vyzýva na posúdenie toho, ako sa tieto orientačné finančné záväzky používali počas posledných dvoch rokov;
2. v tejto súvislosti vyjadruje znepokojenie nad veľkým množstvom požadovaných rozpočtových presunov v kapitole 19 08, čo za roky 2007 a 2008 v prípade záväzkov predstavuje kumulatívny nárast o 410 miliónov EUR a v prípade platieb 653 miliónov EUR,
3. s uspokojením konštatuje, že krajiny, na ktoré sa vzťahuje ENPI, môžu využívať úvery Európskej investičnej banky (EIB)¹ a že finančné operácie by mali byť v súlade s vonkajšími politikami EÚ vrátane konkrétnych regionálnych cieľov a podporovať ich; pripomína, že súčasný maximálny strop finančných operácií EIB pre krajiny zahrnuté do ENPI na obdobie 2007 – 2013 predstavuje 12,4 miliardy EUR, rozdelených do dvoch orientačných podstropov: 8,7 miliardy EUR pre Stredozemské krajiny a 3,7 miliardy EUR pre východné krajiny a Rusko; vyzýva na uskutočnenie hodnotenia v spolupráci s EIB s cieľom určiť, akým spôsobom sa tieto úvery realizujú;
4. s uspokojením berie na vedomie, že Európsky súdny dvor nedávno anuloval pôvodný právny základ po jeho napadnutí Parlamentom a rozhodol, že v takýchto prípadoch by sa mal uplatňovať postup spolurozhodovania podľa článkov 179 a 189 Zmluvy o ES;

¹ Rozhodnutie Rady 2006/1016/ES, ktorým sa Európskej investičnej banke poskytuje záruka Spoločenstva na straty z úverov a záruk za úvery na projekty mimo Spoločenstva (Ú. v. EÚ L 414, 30.12.2006, s. 95).

zdôrazňuje, že revíziu ENPI a prijatie nariadenia, ktoré nahradí anulované rozhodnutie Rady o záruke Spoločenstva na úvery EIB, treba vykonať súčasne, pretože sú doplnkovým nástrojom v súvislosti s politikou EÚ voči susedným krajinám a treba sa vyvarovať navzájom si odporujúcich a kontraproduktívnych ustanovení;

5. opakuje svoje znepokojenie nad možným nedostatkom zodpovednosti a rizikom sprenevery finančných prostriedkov Spoločenstva, keď sa finančná pomoc EÚ prideluje cez trustové fondy viacerých darcov; zdôrazňuje význam spoľahlivého verejného finančného systému založeného na transparentnosti a demokratickej zodpovednosti; preto vyzýva Komisiu, aby sa podľa možnosti, ak existujú lepšie a transparentnejšie spôsoby pridelovania finančných prostriedkov, vyhla ich pridelovaniu prostredníctvom týchto sprostredkovateľov.

VÝSLEDOK ZÁVEREČNÉHO HLASOVANIA VO VÝBORE

Dátum prijatia	11.12.2008
Výsledok záverečného hlasovania	+: 15 -: 0 0: 0
Poslanci prítomní na záverečnom hlasovaní	Richard James Ashworth, Reimer Böge, Simon Busuttil, Valdis Dombrovskis, Brigitte Douay, Vicente Miguel Garcés Ramón, Catherine Guy-Quint, Jutta Haug, Vladimír Maňka, Jan Mulder, Margaritis Schinas, László Surján, Kyösti Virrankoski, Ralf Walter
Náhradník prítomný na záverečnom hlasovaní	Peter Šťastný

20.1.2009

STANOVISKO VÝBORU PRE REGIONÁLNY ROZVOJ

pre Výbor pre zahraničné veci

k revízii nástroja európskeho susedstva a partnerstva
(2008/2236(INI))

Spravodajca výboru požiadaného o stanovisko: Petru Filip (od 19. 12. 2008 prevzal Lambert van Nistelrooij)

NÁVRHY

Výbor pre regionálny rozvoj vyzýva Výbor pre zahraničné veci, aby ako gestorský výbor zaradil do návrhu uznesenia, ktorý prijme, tieto návrhy:

1. víta začlenenie cezhraničnej spolupráce do rozsahu pôsobnosti nariadenia o nástroji európskeho susedstva a partnerstva (ENPI) ako strategického nástroja na rozvíjanie spoločných projektov a posilňovanie vzťahov medzi krajinami európskej susedskej politiky (ENP) a členskými štátmi; trvá však na tom, že je potrebné vytvoriť konkrétne nástroje s cieľom zabezpečiť pravidelné monitorovanie riadenia a procesu vykonávania spoločných operačných programov na oboch stranách hraníc EÚ;
2. zdôrazňuje, že cezhraničná spolupráca by mala prispieť k integrovanému a trvalo udržateľnému regionálnemu rozvoju medzi susednými pohraničnými regiónmi a k jednotnej územnej integrácii medzi Spoločenstvom a susednými krajinami; poukazuje na skutočnosť, že najvhodnejší spôsob na dosiahnutie tohto cieľa je koordinovať ciele vonkajšej politiky s cieľmi a krokmi hospodárskej a sociálnej politiky a politiky územnej súdržnosti;
3. zdôrazňuje, že treba zlepšiť koordináciu územnej spolupráce v rámci hospodárskej a sociálnej politiky a politiky územnej súdržnosti s vonkajším prvkom cezhraničnej spolupráce, s kandidátskymi krajinami na vstup do EÚ, krajinami využívajúcimi výhody európskej susedskej politiky, Ruskou federáciou a krajinami susediacimi s najvzdialenejšími regiónmi;
4. vyzýva Komisiu, aby pripravila podrobný prehľad všetkých spoločných operačných programov schválených na obdobie 2007 – 2013 spoločne s posúdením miery

dodržiavania zásad transparentnosti, účinnosti a partnerstva pri vykonávaní projektov; nabáda Komisiu, aby pripravila zoznam najčastejších problémov, ktorým čelia riadiace orgány v hraničných oblastiach EÚ a v krajinách ENP, s cieľom stanoviť pre nasledujúce plánovacie obdobie primeranejšie riešenia týchto problémov;

5. vyjadruje rozčarovanie nad obmedzeným uplatňovaním zásady subsidiarity, ako sa uvádza v prvých správach o vykonávaní programu; preto vyzýva Komisiu, aby podporovala vyššiu účasť regionálnych a miestnych orgánov na riadení programu aj na realizácii projektu, a to v rámci decentralizovanejšieho prístupu; poukazuje na to, že vybudovanie fungujúcich decentralizovaných štruktúr je základným predpokladom pre úspešnú realizáciu projektov európskej susedskej politiky;
6. vyjadruje poľutovanie nad zisteným nedostatkom koordinácie medzi financovaním prostredníctvom ENPI a Európskeho fondu regionálneho rozvoja a vyzýva na zjednodušenie postupov a harmonizáciu pravidiel s cieľom dosiahnuť lepšiu implementáciu existujúcich nástrojov a predchádzať prekryvaniu; v tejto súvislosti očakáva od Komisie informácie o kontrolách zavedených s cieľom predchádzať zdvojenému financovaniu;
7. zastáva názor, že sa by sa mal uplatniť integrovaný prístup, ktorým sa zaručí potrebná koordinácia medzi rôznymi úrovňami (od miestnej úrovne po európsku úroveň), sektorovými politikami a podpornými programami;
8. nabáda Komisiu, aby uľahčila výmenu skúseností a najlepších postupov v rámci cezhraničnej spolupráce medzi programami a projektmi ENP a opatreniami prijatými v rámci realizácie cieľa európskej územnej spolupráce, ako aj už ukončenej iniciatívy Spoločenstva INTERREG III A; osobitne vyjadruje presvedčenie, že by sa mali podporovať iniciatívy zamerané na odbornú prípravu vrátane programov výučby jazyka susediacich krajín, ako aj iniciatívy partnerstva pre štátnych zamestnancov; v tejto súvislosti navrhuje pravidelné analýzy zlepšení dosiahnutých z hľadiska posilňovania kapacít a budovania inštitúcií na oboch stranách hraníc EÚ;
9. domnieva sa, že intenzívnejšie kontakty medzi ľuďmi a osobné skúsenosti s demokraciou a právnym štátom sú predpokladom pre optimálnu realizáciu projektov európskej susedskej politiky;
10. povzbudzuje Komisiu a vnútroštátne, regionálne a miestne orgány, aby podporovali programy partnerstva medzi mestami a regiónmi a aby na tento účel poskytovali primeranú podporu s cieľom vybudovať miestne a regionálne administratívne kapacity v susedných krajinách a podporovať výmenné programy pre občiansku spoločnosť, ako aj mikroprojekty;
11. vyzýva Komisiu na aktívnu podporu hospodárskych, sociálnych a inštitucionálnych cezhraničných väzieb vzhľadom na slabú interakciu v tejto oblasti medzi prihraničnými regiónmi;
12. vyjadruje presvedčenie, že sumy vyčlenené na cezhraničnú spoluprácu sú nedostatočné, keďže tvoria len 5 % celkového rozpočtu ENPI, vzhľadom na politický prínos týchto programov ako nástrojov regionálnej stability a konkrétne zlepšenia, ktoré sa nimi môžu

dosiahnuť z hľadiska budovania administratívnych kapacít, transparentnosti postupov a zapojenia občianskej spoločnosti do rozhodovacieho procesu; vyzýva Komisiu, aby zvažila možnosť zvýšenia hraníc financovania pri vypracúvaní ustanovení na ďalšie plánovacie obdobie;

13. pripomína význam začlenenia rodového hľadiska, rovnosti príležitostí a osobitných potrieb osôb so zdravotným postihnutím a starších osôb do projektov financovaných nástrojmi európskeho susedstva a partnerstva;
14. domnieva sa, že v záujme splnenia cieľov, ktoré vyplývajú z hlavných programových dokumentov týkajúcich sa ENP, by sa ENPI mal zameriavať na vyváženú stratégiu medzi krajinami na východe a na juhu a uplatňovať pre obe oblasti osobitný prístup, a takto pomáhať určitým regiónom, aby si osvojili inovačné rozvojové koncepcie so spoločnými cieľmi;
15. upozorňuje, že ENP ponúka vynikajúci rámec pre regionálnu spoluprácu, pokiaľ ide o životné prostredie, energetickú bezpečnosť, kultúru, dopravu, správu hraníc a migráciu; podporuje, ak je to možné, rokovania o právne záväzných sektorových dohodách, ktoré uľahčia integráciu spoločných politík; trvá najmä na potrebe investícií do rozšírenia transeurópskych dopravných a energetických sietí na krajiny ENP;
16. zdôrazňuje, že opatrenia proti zmene klímy a podpora energetickej účinnosti sú kľúčové oblasti pre posilnenú spoluprácu medzi EÚ a všetkými partnermi európskej susedskej politiky; domnieva sa preto, že by sa malo uprednostňovať podporovanie projektov, ktoré spĺňajú zásady trvalo udržateľného rozvoja;
17. žiada Komisiu, aby predložila návrh na posilnenie susedskej politiky, čo by umožnilo susedským krajinám, ktorých prístupové rokovania v súčasnosti nemajú veľkú nádej na úspech, napriek tomu vytvoriť trvalé väzby s EÚ.

VÝSLEDEK ZÁVEREČNÉHO HLASOVANIA VO VÝBORE

Dátum prijatia	20.1.2009
Výsledok záverečného hlasovania	+: 45 -: 2 0: 0
Poslanci prítomní na záverečnom hlasovaní	Emmanouil Angelakas, Stavros Arnaoutakis, Elspeth Attwooll, Jean Marie Beaupuy, Rolf Berend, Jana Bobošíková, Victor Boșținaru, Wolfgang Bulfon, Giorgio Carollo, Antonio De Blasio, Gerardo Galeote, Iratxe García Pérez, Eugenijus Gentvilas, Monica Giuntini, Ambroise Guellec, Jim Higgins, Filiz Hakaeva Hyusmenova, Mieczysław Edmund Janowski, Rumiana Jeleva, Gisela Kallenbach, Tunne Kelam, Evgeni Kirilov, Miloš Koterec, Constanze Angela Krehl, Florencio Luque Aguilar, Jamila Madeira, Sérgio Marques, Yiannakis Matsis, Miroslav Mikolášik, James Nicholson, Jan Olbrycht, Maria Petre, Markus Pieper, Pierre Pribetich, Giovanni Robusti, Wojciech Roszkowski, Grażyna Staniszewska, Catherine Stihler, Andrzej Jan Szejna, Lambert van Nistelrooij, Oldřich Vlasák, Vladimír Železný
Náhradníci prítomní na záverečnom hlasovaní	Brigitte Douay, Madeleine Jouye de Grandmaison, Zita Pleštinská, Samuli Pohjamo, Richard Seeber

VÝSLEDOK ZÁVEREČNÉHO HLASOVANIA VO VÝBORE

Dátum prijatia	21.1.2009
Výsledok záverečného hlasovania	+: 63 -: 5 0: 2
Poslanci prítomní na záverečnom hlasovaní	Monika Beňová, Colm Burke, Marco Cappato, Philip Claeys, Véronique De Keyser, Giorgos Dimitrakopoulos, Michael Gahler, Maciej Marian Giertych, Ana Maria Gomes, Klaus Hänsch, Richard Howitt, Anna Ibrisagic, Jelko Kacin, Ioannis Kasoulides, Maria Eleni Koppa, Joost Lagendijk, Vytautas Landsbergis, Johannes Lebech, Willy Meyer Pleite, Francisco José Millán Mon, Pasqualina Napolitano, Annemie Neyts-Uyttebroeck, Baroness Nicholson of Winterbourne, Raimon Obiols i Germà, Vural Öger, Janusz Onyszkiewicz, Justas Vincas Paleckis, Ioan Mircea Pașcu, Alojz Peterle, Tobias Pflüger, João de Deus Pinheiro, Hubert Pirker, Bernd Posselt, Raúl Romeva i Rueda, Libor Rouček, Christian Rovsing, Flaviu Călin Rus, Katrin Saks, José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra, Jacek Saryusz-Wolski, Marek Siwiec, Hannes Swoboda, István Szent-Iványi, Konrad Szymański, Inese Vaidere, Geoffrey Van Orden, Ari Vatanen, Andrzej Wielowieyski, Zbigniew Zaleski, Josef Zieleniec
Náhradníci prítomní na záverečnom hlasovaní	Laima Liucija Andrikiienė, Andrew Duff, Árpád Duka-Zólyomi, Milan Horáček, Aurelio Juri, Gisela Kallenbach, Tunne Kelam, Yiannakis Matsis, Erik Meijer, Nikolay Mladenov, Doris Pack, Athanasios Pafilis, Wojciech Roszkowski, Adrian Severin, Jean Spautz, Csaba Sándor Tabajdi, Karl von Wogau
Náhradníci (čl. 178 ods. 2) prítomní na záverečnom hlasovaní	Călin Cătălin Chiriță, Věra Flasarová, Pierre Pribetich